

پیش بینی صمیمیت زناشویی بر اساس شرایط خانوادگی و کیفیت رابطه زناشویی در مردان

سید حامد نورفضی^۱، مهرداد علامه^۲، جواد عظیمی^۳، حسین داودی^۴، حسن هیدری^۵

۱ کارشناسی ارشد مشاوره خانواده، واحد خمین، دانشگاه آزاد اسلامی، خمین، ایران.

۲ کارشناسی ارشد مشاوره و راهنمایی، واحد خمین، دانشگاه آزاد اسلامی، خمین، ایران.

۳ کارشناسی ارشد مشاوره و راهنمایی، واحد خمین، دانشگاه آزاد اسلامی، خمین، ایران.

۴ استادیار گروه روانشناسی، واحد خمین، دانشگاه آزاد اسلامی، خمین، ایران.

۵ دانشیار گروه روانشناسی، واحد خمین، دانشگاه آزاد اسلامی، خمین، ایران.

چکیده

صمیمیت به عنوان توانایی ارتباط با دیگران با حفظ فردیت تعریف می شود. کیفیت روابط زناشویی منعکس کننده ارزیابی کلی فرد از رابطه زناشویی است. پژوهش حاضر با هدف تعیین قدرت پیش بینی صمیمیت زناشویی براساس شرایط زندگی و کیفیت رابطه زناشویی در مردان با روش توصیفی و همبستگی از نوع پیش بینی انجام شد. به منظور دستیابی به اهداف پژوهش از میان کلیه خانواده های شاغل در ادارات شهرستان گلپایگان که در سال ۹۶ مشغول به کار بودند. نمونه آماری ۱۲۰ نفری از مردان به روش نمونه گیری تصادفی خوشه ای انتخاب شدند. برای جمع آوری داده ها از پرسشنامه صمیمیت زناشویی واکر و تامپسون، پرسشنامه کیفیت رابطه زناشویی فلیچر و پرسشنامه شرایط خانوادگی پژوهش ساخته نوریخش استفاده شد که از اعتبار و روایی قابل قبولی برخوردار بودند. داده ها از طریق ضریب همبستگی و تحلیل رگرسیون مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان دادند که کیفیت رابطه زناشویی قادر به پیش بینی صمیمیت زناشویی می باشد. اما شرایط خانوادگی قادر به پیش بینی صمیمیت زناشویی نیست. کلیدواژه‌ها: صمیمیت زناشویی، شرایط خانوادگی، کیفیت رابطه زناشویی.

۱- مقدمه

یکی از مهمترین منابع هر سازمانی، نیروی انسانی آن است و عوامل تشکیل دهنده این نیرو، افرادی هستند با نیازهای بی شمار که در صورت رفع نیازهایشان و داشتن انگیزه کافی، استعداد و مهارت خود را در خدمت سازمان به کار خواهند گرفت. (رحیمی و همکاران، ۲۰۰۶). ازدواج پیمان و پیوند مقدسی است میان دو جنس مخالف بر پایه روابط پایای جنسی، عاطفی و معنوی و بر اساس انعقاد قرارداد شرعی، اجتماعی و قانونی که تعهداتی را برای زوجین به وجود می آورد (به پژوه، ۱۳۹۴). داشتن رابطه صمیمانه با دیگران یکی از بزرگترین موهبت‌های انسانی است، در این راستا، توسعه صمیمیت بین همسران اولین قدم در جهت ایجاد یک ازدواج مطلوب است (حاجیان و محمدی، ۲۰۱۳). اصطلاح صمیمیت اغلب برای اشاره به حس کلی همسران از نزدیکی با یکدیگر استفاده شده است (یو، بارتل هارینگ، دای و گانگاما، ۲۰۱۳). اریکسون (۱۹۶۳، نقل از وینبرگر، هافستین و وایتبرنی، ۲۰۰۸) بر آمادگی متعهد شدن به شخص دیگر، قابلیت اشتراک گذاری ویژگیهای شخصی عمیق و توانایی بیان افکار و احساسات درونی به عنوان ابعاد صمیمی بودن تأکید داشت. باگاروزی (۲۰۱۳) صمیمیت را دارای سه بعد عاطفی، اجتماعی و تفریحی، جنسی، عقلانی، روانشناختی، جسمی، معنوی، زیباشناختی و زمانی می دانست. یکی از عوامل موثر بر صمیمیت زناشویی، کیفیت رابطه زناشویی است. در بیشتر جوامع، بررسی کیفیت روابط زناشویی نقشی اساسی در ارزیابی کیفیت کلی ارتباط های خانوادگی دارد (ناگارا، راجا و ردی، ۲۰۱۲) از این رو، کیفیت روابط زناشویی مفهومی چند بُعدی است که شامل ابعاد گوناگون ارتباطهای زوجی، مانند سازگاری، رضایت، شادمانی و انسجام می شود (کاراهان، ۲۰۰۷). سه رویکرد عمده برای مفهوم سازی کیفیت روابط زناشویی وجود دارد. رویکرد اول، مربوط به لیوایز و اسپانیر (۱۹۷۹) است که کیفیت زناشویی را ترکیبی از سازگاری و شادمانی زناشویی می داند (نقل از گونگ، ۲۰۰۷) رویکرد دوم، مربوط به فینچام و برادبوری (۱۹۸۷؛ به نقل از گاتمن، ۲۰۱۱) است؛ بر اساس این رویکرد، کیفیت زناشویی بازتاب ارزیابی کلی فرد از رابطه زناشویی است. رویکرد سوم، نظریه مارکس (۱۹۸۹) است که تلفیقی از رویکرد لیوایز و اسپانیر (۱۹۸) و رویکرد سیستمی بوئن (۱۹۷۸) است. مارکس (۱۹۸۹) نسبت به فرد، رابطه فرد با همسرش و رابطه فرد با دیگران نگرشی سیستمی دارد. به طور کلی به احساس و نظر کلی زوج ها نسبت به رابطه ی شان، کیفیت رابطه زناشویی گفته می شود (کوری، ۲۰۱۳). یکی دیگر از عواملی که می تواند نقش موثر در روابط صمیمی همسران و کیفیت زندگی زوجین داشته باشد، شرایط خانوادگی در زندگی زناشویی است. طبق نظریه همسان همسری، استحکام خانواده را ناشی از وجود ویژگی های همسان میان زن و شوهر می داند. همسانی میان دو نفر نه تنها آنها را به سوی یکدیگر جذب می کند، بلکه پیوند آنان را استوار می سازد (عابدی، ۱۳۹۵).

مولوی و زهراکار (۱۳۹۵)، پژوهشی با هدف بررسی نقش هوش معنوی، کیفیت روابط زناشویی و افکار خودآیند در پیش بینی صمیمیت زناشویی انجام دادند. روش پژوهش از نوع همبستگی بود و جامعه آماری آن معلمان شهرستان بهارستان، که به روش نمونه گیری در دسترس تعداد ۳۳۸ نفر از آنان بعنوان نمونه انتخاب شدند. یافته ها دلالت بر آن داشت که هوش معنوی و کیفیت روابط زناشویی نقش معنی داری در پیش بینی صمیمیت زناشویی دارند. خداکریمی (۱۳۹۵)، پژوهشی با هدف پیش بینی رضایت زناشویی بر اساس صمیمیت زناشویی، الگوهای ارتباطی و ناگویی هیجانی انجام داد. جامعه آماری پژوهش را کلیه ی دبیران زن متأهل دوره متوسطه ی اول و متوسطه ی دوم شهر خوی به تعداد ۸۰۷ نفر در سال تحصیلی ۹۵-۱۳۹۴ تشکیل می دادند. یافته ها نشان داد که بین صمیمیت زناشویی و رضایت زناشویی رابطه ی مثبت معناداری وجود دارد و در بین مولفه های الگوی ارتباطی، الگوی ارتباطی سازنده متقابل، رابطه ی مثبت و معنادار و الگوی ارتباطی اجتناب متقابل و توقع / کناره گیری رابطه ی منفی و معناداری با رضایت زناشویی دارند. جابری و همکاران (۱۳۹۴)، پژوهشی با هدف بررسی رابطه ساختاری مهارت های ارتباطی با صمیمیت زناشویی در زوجین شهر اصفهان انجام دادند. پژوهش از نوع همبستگی چندگانه و نمونه شامل ۴۰۰ زن و شوهر (۲۰۰ زوج) بود از بین زوجین شهر اصفهان در نیمه اول سال ۱۳۹۲ انتخاب شدند. نتایج به دست آمده از همبستگی نشان داد که بین نمره های مهارت های ارتباطی با صمیمیت زناشویی رابطه مثبت معنادار وجود دارد. نتایج رگرسیون گام به گام نشان داد که از بین پنج مهارت ارتباطی، چهار مهارت درک پیام، کنترل عواطف، قاطعیت در کلام و بینش نسبت به فرایند ارتباط توانستند صمیمیت زناشویی را پیش بینی کنند. موحدی و همکاران (۱۳۹۳) پژوهشی با هدف

بررسی رابطه رضایت زناشویی، صمیمیت و کیفیت روابط زناشویی در متأهلین با گذشت اداره های دولتی شهر خرم آباد انجام دادند. آزمون فرضیه‌های پژوهش نشان داد که رضایت زناشویی در سطح، صمیمیت در سطح و کیفیت روابط زناشویی در سطح با گذشت همبستگی مثبت و معناداری دارند. یزدانی (۲۰۱۶) در یک مطالعه مقطعی ۱۳۳ زوج نابارور تحت درمان های باروری کمک کننده برای ارزیابی رضایت زناشویی، حل منازعات و ارتباطات زناشویی و راهبردهای مقابله را مورد بررسی قرار داد. نتایج نشان داد تفاوت معنی داری در استفاده از استراتژی های مختلف مقابله ای بین زوج ها وجود ندارد. همبستگی رضایت زناشویی، ارتباطات زناشویی و حل منازعات با استفاده از برخی از استراتژی های مقابله و میزان پذیرش درک شده در زنان به طور معناداری مثبت بود. جیمز (۲۰۱۵)، مطالعه ای با هدف بررسی تنوع در مسیرهای کیفیت زناشویی زنان را در طول زندگی انجام داد. تجزیه و تحلیل رشد طبقات بالقوه تخمین زده شده از داده های زنان در بررسی طولی ملی جوانان- ۱۹۷۹ (N= ۲۶۰۴) پیشنهاد می دهد مسیرهای متعدد برای هر یک از سه بعد از کیفیت زناشویی، شامل دو مسیر شادی ازدواج، دو مسیر ارتباطات ازدواج و سه مسیرهای درگیری زناشویی. با توجه به مطالب مطرح شده پژوهش حاضر به دنبال پاسخگویی به این سوال است که آیا کیفیت رابطه زناشویی و شرایط خانوادگی پیش بینی کننده های معنی داری برای صمیمیت زناشویی می باشند؟

۲- مبانی نظری تحقیق

به طور کلی ازدواج، پیوند دو شخصیت است با حفظ نسبی استقلال هر یک از زن و شوهر، برای همکاری متقابل، نه از بین بردن یک شخصیت به خاطر تکمیل خواسته های دیگری. به عبارت دیگر ازدواج، قراردادی است رسمی، برای پذیرش یک تعهد متقابل جهت زندگی خانوادگی، که آدمی در خط سیر معین و مشخصی از زندگی قرار می گیرد. این قرار داد با رضایت و خواسته طرفین، بر مبنای آزادی کامل دو طرف منعقد شده و در سایه آن روابطی بس نزدیک بین آن دو پدید می آید (دژکام، ۱۳۸۸). ازدواج ارتباطی است که دارای ویژگی های بی نظیر و گسترده ای می باشد. ازدواج ارتباطی که دارای ابعاد زیستی، عاطفی، روانی، اقتصادی و اجتماعی است. به عبارت دیگر، همزیستی زوجین در درون خانواده، موجب چنان ارتباط عمیق و همه جانبه ای می شود که بی هیچ شک و تردیدی قابل مقایسه با هیچ یک از دیگر ارتباطات انسانی نمی باشد، به نحوی که قرارداد ناشی از آن دارای نوعی تقدس است (دژکام، ۱۳۸۸). صمیمیت به عنوان توانایی ارتباط با دیگران با حفظ فردیت تعریف می شود. اینگونه تعاریف مبتنی بر خویشن حاکی از آن است که فرد به درجه ای از رشد فردی دست یابد تا بتواند با دیگران رابطه صمیمانه برقرار کند. صمیمیت را می توان به عنوان توانایی شناخت خود در حضور دیگران دانست که خود آگاهی و رشد هویت، برای ظرفیت و قابلیت شخص در جهت صمیمیت، بسیار ضروری است. مطالعه روابط زوجین به روشن شدن چهارچوب های ساختاری که روابط زوجین در آن شکل می گیرد کمک می کند. کیفیت روابط زناشویی نقش اساسی در ارزیابی کیفیت کلی ارتباطات خانوادگی دارد (برادبوری، فینچام و بیچ، ۲۰۰۰).

کیفیت رابطه زناشویی ارزشیابی درونی رابطه زوجین در بعضی ابعاد و ارزش هاست و دامنه این ارزشیابی شامل طیف وسیعی است که مشخصات وسیعی از تعادل و کارکرد زناشویی را منعکس می سازد، کیفیت روابط زناشویی بالا به سازگاری مطلوب، ارتباط مناسب و سطح بالایی از رضایت مندی زناشویی منجر می شود (تبریزی، ۱۳۹۰). از جمله عوامل موثر بر کیفیت زناشویی، رابطه صمیمانه با همسر است. ازدواج صمیمانه ترین ارتباط دوران بزرگسالی است که منبع اصلی محبت و حمایت زوجین قلمداد می شود (روبن، ۲۰۰۵؛ به نقل از ایزدی پناه، ۱۳۹۳). بنابراین نحوه تداوم و رضایت از این رابطه موضوع مهمی است به این معنا که زمانی که زن و شوهر از زندگی زناشویی خود رضایت داشته باشند، خانواده از استحکام خوبی برخوردار می شود و آنها می توانند با مسائل و مشکلات به درستی برخورد کنند و از آسیب ها در امان می مانند (غزلی و شیرازی، ۱۳۸۷). نظر به آمار چشمگیر نارضایتی های زناشویی بسیاری از زوج های امروز پس از تجربه علاقه و تعهد به دنبال پشتوانه هایی بر می آیند تا با تکیه بر آنها به خلق زندگی زناشویی مادام العمر و توأم با صمیمیت توفیق یافته و این ویژگی ها را در رابطه شان خلق کنند (هاروی، ۲۰۰۵).

عوامل متعددی به عنوان عامل موثر بر وضعیت زناشویی سازگار و رضایت مند شناسایی شده است که از بین آنها می توان، عوامل زمینه ای- فردی مختلفی از قبیل: خانواده اصلی (وضعیت ازدواج والدین، وضعیت بهداشت روانی والدین، وضع کارکرد خانواده پدری)، عوامل اجتماعی و فرهنگی (میزان حمایت والدین زوجین، سن ازدواج، آموزش و تحصیلات، درآمد و شغل، طبقه و گروه های اجتماعی نوع جامعه)، وضعیت فعلی زندگی (حمایت دوستان، فشارهای درونی و بیرونی)، عوامل ارتباطی دوجانبه ای از قبیل همگنی (همسانی در مذهب، همسانی در وضعیت اجتماعی-اقتصادی، همسانی در سن، همسانی در هوش، همسانی در تحصیلات، همسانی در ویژگی های فردی، سلامت عاطفی، ویژگی های شخصیتی، مهارت های بین فردی، انطباق با آداب و رسوم، سلامت جسمانی) اشاره کرد (احمدی و همکاران، ۱۳۸۴). در این راستا وضعیت زناشویی سازگار مفهومی چند بعدی است و عوامل گوناگونی را شامل می شود، شرایط کیفیت رابطه زناشویی و شرایط خانوادگی از جمله عواملی است که صمیمیت زناشویی را تحت تاثیر قرار می دهد.

۳- روش تحقیق

از آنجا که این پژوهش به بررسی کیفیت صمیمیت زناشویی و شرایط خانوادگی و رابطه زناشویی مردان می پردازد، توصیفی و از نوع همبستگی است که به بررسی رابطه بین متغیرها می پردازد. همچنین این پژوهش به روش میدانی و مبتنی بر تحلیل رگرسیون چند متغیری می باشد که در آن می توان متغیر ملاک را با استفاده از متغیر پیش بین، پیش بینی کرد. جامعه آماری شامل کلیه خانواده های شهر گلپایگان در سال ۱۳۹۶ می باشد. خانواده هایی که شاغلین مرد (رسمی، بیمانی، قراردادی) هستند و سپس شاغلین مرد رسمی شاغل در ادارات و نهاد های دولتی شهرستان گلپایگان و در نهایت به طور تصادفی سه نهاد انتخاب و با روش نمونه گیری خوشه ای تعداد ۱۲۰ نفر مرد انتخاب شدند. برای اجرای این پژوهش پس از انجام هماهنگی های لازم با اداره آموزش و پرورش، اداره بهزیستی و هلال احمر شهرستان و اخذ مجوزهای لازم برای اجرای پرسشنامه، ابتدا شاغلین مرد رسمی شاغل در این ادارات لیست شده و تعداد ۱۲۰ نفر به صورت تصادفی خوشه ای انتخاب شدند. سپس پرسشنامه کیفیت رابطه زناشویی، پرسشنامه شرایط زندگی و صمیمیت زناشویی، به ترتیب در یک مجموعه کنار هم قرار گرفت و به تعداد مورد نظر تکثیر شد. روش پژوهش همبستگی از نوع پیش بینی است. برای تجزیه و تحلیل داده از نرم افزار SPSS، آمار توصیفی (مد، نما، میانگین، انحراف استاندارد) و آمار استنباطی (رگرسیون چند متغیره) استفاده شد.

۴- یافته های پژوهش

مطابق جدول ۱ مشاهده می شود که بیشترین فراوانی مربوط به رده سنی ۲۵-۳۰ سال با ۴۲ نفر معادل ۳۵ درصد و کمترین فراوانی مربوط به رده سنی ۳۱-۳۵ سال با ۳۸ نفر معادل ۳۱٫۷ درصد بوده است. مشاهده می شود که بیشترین فراوانی مربوط به میزان تحصیلات افراد به سطح لیسانس با ۶۸ نفر معادل ۵۶٫۷ درصد و کمترین فراوانی مربوط به میزان تحصیلات افراد به سطح دکتری با ۵ نفر معادل ۴٫۱ درصد بوده است.

جدول شماره ۱. توزیع فراوانی سن، سطح تحصیلات

سن	فراوانی	درصد
بین ۲۵-۳۰ سال	۴۲	۳۵
بین ۳۱-۳۵ سال	۳۸	۳۱٫۷
بین ۳۶-۴۰ سال	۴۰	۳۳٫۳
سطح تحصیلات	فراوانی	درصد
دیپلم	۲۰	۱۶٫۷
فوق دیپلم	۱۳	۱۰٫۸
لیسانس	۶۸	۵۶٫۷

۱۱,۷	۱۴	فوق لیسانس
۴,۱	۵	دکتری

مطابق جدول ۲ مشاهده می شود که بیشترین فراوانی مربوط به خانواده های دارای دو فرزند با ۷۱ فرزند معادل ۵۹,۲ درصد و کمترین فراوانی مربوط به خانواده های دارای پنج فرزند با ۲ فرزند معادل ۱,۶ درصد بوده است. مشاهده می شود که بیشترین فراوانی مربوط به خانواده های با مدت ازدواج ۶ تا ۱۰ سال با ۵۸ مورد معادل ۴۸,۳ درصد و کمترین فراوانی مربوط به خانواده های با مدت ازدواج ۱۱ سال و بیشتر با ۱۸ مورد معادل ۱۵ درصد بوده است.

جدول شماره ۲. توزیع فراوانی تعداد فرزندان، مدت ازدواج

تعداد فرزندان	فراوانی	درصد
دارای یک فرزند	۳۰	۲۵
دارای دو فرزند	۷۱	۵۹,۲
دارای سه فرزند	۱۱	۹,۲
دارای چهار فرزند	۶	۵
دارای پنج فرزند	۲	۱,۶
مدت ازدواج	فراوانی	درصد
۳ تا ۵ سال	۴۴	۳۶,۷
۶ تا ۱۰ سال	۵۸	۴۸,۳
۱۱ سال و بیشتر	۱۸	۱۵

نتایج جدول ۳ میانگین و انحراف معیار متغیر وابسته (صمیمیت زناشویی) و متغیر های پیش بین (کیفیت رابطه زناشویی و شرایط خانوادگی) را به همراه خرده مقیاس های آنها ارائه شده است.

جدول شماره ۳. یافته های توصیفی متغیرها

متغیرها	میانگین	انحراف معیار
صمیمیت زناشویی	۱۰۰,۳۷	۱۰,۹۸
کیفیت رابطه زناشویی	۱۰۴,۷۲	۱۰,۴۲
شرایط خانوادگی	۸۱,۳۱	۷,۷۶
بعد رضایت	۱۷,۱۵	۳,۱۹
بعد تعهد	۱۷,۰۴	۲,۵۰
بعد صمیمیت	۱۷,۲۸	۲,۳۱
بعد اعتماد	۱۷,۶۳	۲,۴۲
بعد شور و هیجان جنسی	۱۷,۲۰	۲,۶۵
بعد عشق	۱۸,۴۰	۲,۴۲
بعد شرایط اقتصادی	۱۷,۷۸	۲,۵۹
بعد شرایط تحصیلی	۱۸,۸۵	۳,۲۷

۲,۷۰	۱۹,۶۰	بعد شرایط فرهنگی
۱,۷۷	۶,۴۳	بعد شرایط عاطفی
۲,۸۲	۱۸,۶۴	بعد تعداد فرزندان

نتایج جدول ۴ نشان می دهد نرمال بودن توزیع داده ها برای هر سه متغیر رعایت شده است.

جدول شماره ۴. نتایج آزمون K-S

Sig	آزمون Z	متغیر
۰,۷۲	۰,۶۹	صمیمیت زناشویی
۰,۰۷	۱,۲۸	کیفیت رابطه زناشویی
۰,۲۷	۰,۹۹	شرایط خانوادگی

نتایج جدول ۵ نشان می دهد که بین کیفیت رابطه زناشویی و صمیمیت زناشویی رابطه معنی داری وجود ندارد. اما بین شرایط خانوادگی و صمیمیت زناشویی رابطه وجود دارد. نتایج جدول ۶ نشان می دهد که ضریب همبستگی چندگانه ۳۸۰.۰ است. و ضریب تعیین ۰,۱۴ می باشد.

جدول شماره ۵. نتایج ضریب همبستگی پیرسون

Sig	صمیمیت زناشویی	متغیر
	-	صمیمیت زناشویی
۰,۰۰۱	۰,۳۷	کیفیت رابطه زناشویی
۰,۱۲	۰,۱۱	شرایط خانوادگی

جدول شماره ۶. خلاصه مدل

خطای معیار برآورد	ضریب تعیین تعدیل شده	ضریب تعیین	ضریب همبستگی
۱۰,۲۵	۰,۱۳	۰,۱۴	۰,۳۸۰

نتایج جدول ۷ نشان می دهد که مقدار F معنی دار است. به عبارتی حداقل یکی از متغیرهای پیش بین، پیش بینی کننده معناداری برای متغیر ملاک (صمیمیت زناشویی) می باشد. نتایج جدول ۸ نشان می دهد که از بین متغیرهای پیش بینی کننده تنها متغیر پیش بینی کیفیت رابطه زناشویی پیش بینی کننده معناداری برای متغیر صمیمیت زناشویی می باشد.

جدول شماره ۷. خلاصه نتایج تحلیل واریانس

Sig	F	میانگین مجزورات	درجه آزادی	مجموع مجزورات	مدل
۰,۰۰۱	۹,۸۴	۱۰۳۵,۴۰	۲	۲۰۷۰,۸۰	رگرسیون
		۱۰۵,۱۴	۱۱۷	۱۲۳۰۱,۳۲	باقی مانده
			۱۱۹	۱۴۳۷۲,۱۲	کل

جدول شماره ۸. خلاصه نتایج ضریب رگرسیون چند متغیری به روش همزمان

Sig	T	ضرایب استاندارد	ضرایب غیر استاندارد		مدل
		بتا	خطای معیار	B	
۰,۰۰۱	۴,۱۳	-	۱۲,۸۵	۵۳,۲۲	ثابت
۰,۰۰۱	۴,۲۶	۰,۳۶۸	۰,۰۹	۰,۳۸۸	کیفیت رابطه زناشویی
۰,۵۱	۰,۶۶	۰,۰۵۷	۰,۱۲	۰,۰۸	شرایط خانوادگی

۵- بحث و نتیجه‌گیری

صمیمیت یک نیاز اساسی انسانی است و به عنوان یک فرایند مهم در توسعه روابط دوستانه شناخته شده است. صمیمیت به عنوان نزدیکی، تشابه و رابطه شخصی دوست داشتنی با شخص دیگر است و مستلزم آگاهی، درک عمیق، پذیرش و بیان افکار و احساسات است. صمیمیت یک فرآیند تعاملی، پویا و ترکیبی است و شامل ابعاد عاطفی، روانشناختی، عقلانی، جنسی، بدنی، زیباشناختی، اجتماعی-تفریحی، معنوی می‌شود. مشکلات مربوط به صمیمیت معمولاً در نتیجه شکست در روابط است و به طور مثبتی با سازگاری و رضایت زناشویی همراه است. براساس نظریه انصاف، اهمیت صمیمیت در ازدواج به اندازه‌ای است که در سازگاری زناشویی و احساس حمایت اجتماعی در زوجین و تقویت احساس صمیمیت و کاهش خیانت زناشویی اثر می‌گذارد. در تبیین این نتیجه می‌توان بیان نمود که یکی از مولفه‌های اصلی صمیمیت خودآشکارسازی است. هر چه صمیمیت بین زوجین بیشتر باشد خودآشکارسازی نیز بیشتر صورت می‌گیرد که این خودآشکارسازی می‌تواند در مورد مسایل جنسی یا غیرجنسی باشد. زوجینی که اقدام به خودآشکارسازی جنسی می‌کنند، شریک زندگی خود را از نیازها، تمایلات، خواسته‌ها و ترجیحات جنسی خود آگاه کرده و بدین وسیله فرصت ارضای آن را برای همسر خود و ارتقای صمیمیت را فراهم می‌کنند. درحالی که در نبود صمیمیت، این قبیل مسایل هرگز ابراز نشده و زمینه برای نارضایتی جنسی و پیدایش مشکلات جنسی فراهم می‌شود. دیگر خودآشکارسازی غیرجنسی که می‌تواند در مورد مسائلی از قبیل احساسات، آرزوها، ترس‌ها، نگرانی‌ها، باورها، اعتقادات مذهبی، تجرب فردی، سرگرمی‌ها، تفریحات و امثال این‌ها صورت گیرد، سبب می‌شود زوجین با جنبه‌های مختلف شخصیت یکدیگر آشنا شوند و در نتیجه این شناخت، احساس نزدیکی و اتحاد بیشتری با یکدیگر داشته باشند. ثمره این احساس نزدیکی، سازگاری بیشتر در زندگی زناشویی و تلاش برای حفظ و تداوم این رابطه خواهد بود.

پژوهش‌ها نشان می‌دهند همسانی زوجین به استمرار و استحکام پیوند زناشویی کمک می‌کند و در مقابل، نبود تشابه در خصلت‌های مختلف به بروز اختلاف زناشویی می‌انجامد. شاخص‌های اصلی در نظریه همسان همسری شامل همسانی سنی، تحصیلی، فرهنگی، مالی، اعتقادی و جغرافیایی است. مطابق این نظریه، هر چه این شاخص‌ها به هم نزدیک‌تر باشد، زندگی زوجین موفقیت‌آمیزتر خواهد بود. از این رو به نظر او هر قدر فاصله‌های اجتماعی، جغرافیایی، فرهنگی، شغلی و حتی زبانی و دینی زوجین بیشتر باشد، احتمالاً بیشتر در معرض تهدید به طلاق قرار می‌گیرند و در نتیجه صمیمیت زناشویی آنها از بین خواهد رفت. طبق نظریه نظم، اعضای خانواده دارای ارزش‌های مشترک بوده و نیز درک و ارزشیابی مشترک نسی از یکدیگر داشته باشند. خانواده برای ادامه حیات خود با مسائل معیشتی (نیازهای فیزیولوژیک)، تمشیتی (مدیریت خانواده)، معاشرتی (روابط بین اعضای خانواده و بستگان و دوستان) و مسائل تربیتی (چگونگی تربیت و جامعه‌پذیری فرزندان) مواجه است، که اگر این مسائل بطور کامل حل نشوند، خانواده نخواهد توانست کارکردهای متعارف خود را داشته باشد. بررسی تحقیقات قبلی که رابطه بین شرایط خانوادگی و صمیمیت زناشویی را مطالعه کرده‌اند، نشان می‌دهد زمانی این رابطه معنادار است که افرادی که باهم مقایسه می‌شوند از نظر شرایط خانوادگی در طبقه‌های مختلف قرار داشته باشند. درحالی که در پژوهش حاضر چنین

اختلاف طبقه‌ای به خصوص از نظر اقتصادی و فرهنگی بین افراد وجود نداشت و به نظر می‌رسد دلیل ناهمبستگی نتایج پژوهش با پژوهش‌های پیشین در همین امر نهفته باشد.

با توجه به نتایج همبستگی شرایط خانوادگی و کیفیت رابطه زناشویی با صمیمیت زناشویی برابر با ۰,۳۸۰ بود. ضریب تعیین برابر ۰,۱۴ و نسبت $F=9,84$ که در سطح کمتر از ۰/۰۱ معنادار است. طبق نتایج از میان دو متغیر مستقل، تنها متغیر معنادار و دارای ضریب پیش بینی بالا متغیر کیفیت رابطه زناشویی است و شرایط خانوادگی بر صمیمیت زناشویی تأثیری نداشته است. در واقع متغیر کیفیت رابطه زناشویی بیشترین سهم را از ضریب تعیین‌کنندگی حدود ۱۳ درصد واریانس صمیمیت زناشویی را دارا بوده است. به بیانی دیگر، این متغیر بیشترین همبستگی را با صمیمیت زناشویی دارد و در ارتباط با همین همبستگی می‌تواند بیشترین قدرت پیشگویی را در تعیین میزان صمیمیت زناشویی داشته باشد. با توجه به مقدار آزمون ۰,۱۱ با سطح خطای بزرگتر از ۰,۰۵ می‌توان بیان نمود که شرایط خانوادگی نتوانسته است که صمیمیت زناشویی را پیش‌بینی کند. به بیانی دیگر فرضیه یکم تأیید نشده است. در این پژوهش با بررسی قابل پیش‌بینی بودن صمیمیت زناشویی براساس شرایط خانوادگی به این نتیجه رسیده است که شرایط خانوادگی توانایی پیش‌بینی صمیمیت زناشویی را ندارد که این نتیجه برخلاف مطالعات سیف الدینی بنادکوک (۱۳۹۳)، مومی پور (۱۳۹۳)، عظیمی (۱۳۹۳)، زرنقاش (۱۳۸۸)، اسپنسر (۲۰۱۵)، دانیل و جولی (۲۰۰۹)، سارا و همکاران (۲۰۰۷)، جنیفر و سوزان (۲۰۰۷) و همسو با مطالعات عباس پور و همکاران (۱۳۹۳)، دیاریان (۱۳۹۱)، کره و دیرگا (۲۰۱۳) می‌باشد. با توجه به مقدار آزمون ۰,۳۷ با سطح خطای کوچکتر از ۰,۰۵ می‌توان بیان نمود که کیفیت رابطه زناشویی توانسته است که صمیمیت زناشویی را پیش‌بینی کند. به بیانی دیگر فرضیه دوم تأیید شده است. در این پژوهش با بررسی قابل پیش‌بینی بودن صمیمیت زناشویی براساس کیفیت رابطه زناشویی به این نتیجه رسیده است که کیفیت زناشویی توانایی پیش‌بینی صمیمیت زناشویی را دارد که این نتیجه با مطالعات مولوی و زهراکار (۱۳۹۵)، عابدی (۱۳۹۵)، پیروسی (۱۳۹۵)، عزیزپور و صفرزاده (۱۳۹۴)، امان الهی (۱۳۹۴)، کریمزاده (۱۳۹۴)، کوهن و همکاران (۲۰۱۲)، باکوس (۲۰۰۹)، کاتلر (۲۰۰۹)، ایکرت (۲۰۰۹) و مطالعات فینچام و همکاران (۲۰۰۶) همسو می‌باشد.

منابع

۱. امان الهی، ع.، ایزدی پناه، م.، سودانی، م. (۱۳۹۴) بررسی رابطه ی دل‌بستگی به خدا، مقدس دانستن ازدواج و صمیمیت معنوی با کیفیت زناشویی، دو فصلنامه مشاوره کاربردی، دوره ۵، شماره ۱، ص ۹۵-۱۱۱.
۲. ایزدی پناه، م. (۱۳۹۳). بررسی رابطه بین سبک های دل‌بستگی به خدا و مقدس دانستن ازدواج و صمیمیت معنوی با کیفیت زناشویی، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه شهید چمران اهواز، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی.
۳. به پژوه، ا. (۱۳۹۴). ازدواج موفق و خانواده سالم، چگونه؟ تهران: انجمن اولیا و مربیان.
۴. پیروسی، م. (۱۳۹۵). رابطه ی بین کیفیت روابط جنسی و رضایت زناشویی، نخستین همایش ملی علوم اسلامی حقوق و مدیریت، قم، دانشگاه جامع علمی کاربردی استانداری قم.
۵. تبریزی، م. (۱۳۹۰). فرهنگ نامه توصیفی خانواده و خانواده درمانی. تهران، انتشارات فروزان.
۶. جابری، س.؛ اعتمادی، ع.؛ احمدی، ا. (۱۳۹۴) بررسی رابطه ساختاری مهارت های ارتباطی با صمیمیت زناشویی در زوجین شهر اصفهان، مجله پژوهش های علوم شناختی و رفتاری (پیاپی ۹)، شماره ۲.
۷. خداکریمی، ش. (۱۳۹۵). پیش‌بینی رضایت زناشویی بر اساس صمیمیت زناشویی، الگوهای ارتباطی و ناگویی هیجانی، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه محقق اردبیلی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی.

۸. دژکام، م. (۱۳۸۸). روان شناسی ازدواج. تهران: منشاء دانش.
۹. دیاریان، م. (۱۳۹۱). بررسی تأثیر علاقه اجتماعی، دینداری، ویژگیهای شخصیتی و عوامل دموگرافیک بر کیفیت رابطه زناشویی، پایان نامه دکتری تخصصی، دانشگاه اصفهان، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی.
۱۰. زرنقاش، م. (۱۳۸۸). بررسی نقش واسطه گری رابطه زناشویی برای نیازهای خانوادگی، کیفیت زندگی و سلامت معنوی، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، شیراز
۱۱. سیف الدینی بنادکوکي، ع. (۱۳۹۳). بررسی رابطه تمایز یافتگی و کیفیت روابط زناشویی در بین کارمندان متأهل دانشگاه های شهر یزد، نخستین همایش ملی علوم تربیتی و روان شناسی، مرودشت، شرکت اندیشه سازان مبتکر جوان.
۱۲. عابدی، س؛ چراغی، ا. (۱۳۹۵). بررسی رابطه هیجان طلبی و کیفیت رابطه زناشویی با نگرش به خیانت زناشویی زوج ها، همایش بین المللی افق های نوین در علوم تربیتی، روانشناسی و آسیب های اجتماعی، تهران، انجمن افق نوین علم و فناوری.
۱۳. عزیزپور، پ؛ صفرزاده، س. (۱۳۹۴). رابطه صمیمیت با همسر با کیفیت زناشویی در کارکنان زن متأهل شرکت ملی نفت اهواز، اولین همایش نقش زن در سلامت جامعه، تهران، بنیاد پیشگیری از آسیب های اجتماعی.
۱۴. عباس پور، ذ؛ پورسردار، ف؛ خسروانی شایان، م؛ غلامرضا جفره، م. (۱۳۹۳). بررسی رابطه علی تعارض کار خانواده و کیفیت رابطه زناشویی با میانجیگری ادراک از خود، اولین کنگره ملی روانشناسی خانواده گامی در ترسیم الگوی مطلوب خانواده.
۱۵. عظیمی، ا. (۱۳۹۳). روابط والد-فرزند و تأثیر روابط زناشویی بر آن و نیز تعامل آنها با کیفیت زندگی در بین مصروعین، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه الزهراء، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی.
۱۶. غزلی، ه؛ شیرازی، آ. (۱۳۸۷). بررسی رابطه بین ویژگی های شخصیتی و سبک های عشق با رضایت زناشویی در کارکنان متأهل برخی از سازمان ها و ادارات دولتی شهر اهواز، پایان نامه کارشناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی.
۱۷. کریمزاده، ع. (۱۳۹۴). بررسی صمیمیت جنسی، محبت جسمی، ذهن آگاهی و تعارض زناشویی به عنوان تعدیل کننده های رابطه بین سبک های دلبستگی و کیفیت زناشویی دانشجویان زن، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه شهید چمران اهواز، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی.
۱۸. مولوی، ز؛ زهراکار، ک. (۱۳۹۵). بررسی نقش پیش بین هوش معنوی، کیفیت روابط زناشویی، افکار خودآیند در مورد صمیمیت زناشویی معلمان، سومین کنفرانس بین المللی نوآوری های اخیر در روانشناسی، مشاوره و علوم رفتاری، تهران، موسسه آموزش عالی نیکان.
۱۹. موحدی، م؛ موحدی، ی؛ کریمی نژاد، ک. (۱۳۹۳). بررسی رابطه رضایت زناشویی، صمیمیت و کیفیت روابط زناشویی در متأهلین باگذشت، فصلنامه مشاوره و روان درمانی خانواده، سال ۴، شماره ۴.
۲۰. مومی پور، م. (۱۳۹۳). بررسی رابطه کیفیت روابط زناشویی با مولفه های تمایز یافتگی، اولین کنگره ملی روانشناسی خانواده گامی در ترسیم الگوی مطلوب خانواده.

1. Allendorf, K., & Ghimire, D. J. (2013). Determinants of marital quality in an arranged marriage society. *Social science research*, 42(1), 59-70.

2. Backus, L. N. (2009). Establishing links between desecration, forgiveness and marital quality during pregnancy. Master of arts dissertation, graduate college of Bowling green State University.
3. Bagarozzi, D.A. (2013). Enhancing intimacy in marriage: A Clinician's Guide. USA: Brunner-Routledge.
4. Bradbury, T.N., Fincham, F.D. & Beach, S.R.H. (2000). Research on the nature and determinants of marital satisfaction: A decade in review. *Journal of Marriage and the Family*, 62, 964-980 .
5. Bulanda, J. R., & Brown, S. L. (2007). Race-ethnic differences in marital quality and divorce. *Social Science Research*, 36(3), 945-967.
6. Cutler, L. (2009). The study of adult attachment styles, communication patterns, and relationship satisfaction in heterosexual individuals. For degree of doctor of philosophy in counseling psychology. Capeueuniversity.
7. Cohen, S.H., Schulz, M. S., Weiss, E., & Waldinger, R. J. (2012). Eye of the Beholder: The Individual and Dyadic Contributions of Empathic Accuracy and Perceived Empathic Effort to Relationship Satisfaction. *Journal of Family Psychology*, 2(1), 236-245.
8. Corey, G. (2013). Reality therapy: Theory and practice of counseling and psychotherapy, 9Th edition, 333-359. Belmont, CA: Brooks/Cole, Cengage Learning.
9. Lichter, D. T., & Carmalt, J. H. (2009). Religion and marital quality among low-income couples. *Social Science Research*, 38(1), 168-187.
10. Eckert, R. M. (2009). Intimacy, libido, depressive symptoms and marital satisfaction in postpartum couples. Doctoral nursing practice dissertation, Drexel University.
11. Fincham, F. D., Hall, J., and Beach, S. R. (2006). Forgiveness in marriage: Current status and future direction. *Family Relations Journal*, 55, 415-427.
12. Gong, M. (2007). Does status inconsistency matter for marital quality? *Journal of Family Issues*, 7(12), 1582-1610.
13. Gottman, J.M. (2011). The science of trust: Emotional attunement for couples. New York: Norton.
14. Hajian, A., & Mohammadi, S. (2013). The effect of training solution-focused couples therapy on dimensions of marital intimacy. *Pak J Med Sci*, 29(1), 321-324.
15. Harway, M., (2005). Handbook of couples therapy. Canada: Wiley.
16. James, S. L. (2015). Variation in trajectories of women's marital quality. *Social science research*, 49, 16-30.
17. Karahan, T.F. (2007). The effects of a couple communication program on conflict tendency among married passive couples. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 7(2), 845-858.
18. Nagaraja, A., Rajamma, N. M., & Reddy, S. V. (2012). Effect of parents' marital satisfaction, marital life period and type of family on their children mental health status. *Journal of Psychology*, 3(2), 65-70.
19. Rahimi H, Rajaipour S, Salimi GA. The quality of working life faculty members of Isfahan. *Knowledge and Research in Education*. 2006; 2:41-54. [Persian].

20. Schoppe-Sullivan, S. J., Mangelsdorf, S. C., Brown, G. L., & Sokolowski, M. S. (2007). Goodness-of-fit in family context: Infant temperament, marital quality, and early coparenting behavior. *Infant Behavior and Development*, 30(1), 82-96.
21. Weinberger, M. I., Hofstein, Y., & Whitbourne, S. K. (2008). Intimacy in young adulthood as a predictor of divorce in midlife. *Personal Relationships*, 15(4), 551-557.
22. Yazdani, F., Kazemi, A., Fooladi, M. M., & Samani, H. R. O. (2016). The relations between marital quality, social support, social acceptance and coping strategies among the infertile Iranian couples. *European Journal of Obstetrics & Gynecology and Reproductive Biology*, 200, 58-62.
23. Yoo, H., Bartle-Haring, S., Day, R. D., & Gangamma, R. (2014). Couple communication, emotional and sexual intimacy, and relationship satisfaction. *Journal of sex & marital therapy*, 40(4), 275-293.